

EXPUNERE DE MOTIVE

Potrivit Constituției, pe lângă răspunderea politică a membrilor Guvernului, Primul-ministru, miniștrii și ceilalți membri ai Guvernului răspund atât pentru infracțiunile săvârșite în exercițiul funcției lor, cât și pentru comiterea oricărei infracțiuni prevăzute de legea penală.

Ținând seama de prevederile art. 108 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora „cazurile de răspundere și pedepsele aplicabile membrilor Guvernului sunt reglementate printr-o lege privind responsabilitatea ministerială”, a fost adoptată Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială. Potrivit articolului 6 din lege, sub incidența acesteia intră faptele săvârșite de membrii Guvernului în exercițiul funcției lor și care, potrivit legii penale, constituie infracțiuni; în aceste cazuri, răspunderea membrilor Guvernului se angajează potrivit normelor de procedură stabilite în lege. Alineatul 2 al aceluiași articol prevede că pentru săvârșirea altor infracțiuni, în afara exercițiului funcției lor, membrii Guvernului răspund potrivit dreptului comun.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/1999 pentru completarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, au fost introduse articolele 6¹ – 6³ care reglementează două infracțiuni săvârșite de membrii Guvernului în exercițiul funcției lor și care au legătură nemijlocită cu activitatea desfășurată de aceștia. Cu prilejul discutării legii de aprobare a ordonanței, Senatul a completat articolul 6¹ cu alineatele (1¹) și (1²) prin care s-a introdus o infracțiune nouă, incriminând fapta membrilor Guvernului de a folosi funcția lor pentru a favoriza câștigarea unei licitații, acordarea ilegală a unor autorizații sau a altor facilități în scopul obținerii de bani, bunuri, sau alte foloase necuvenite, pentru sine sau pentru altul. Alineatul (2) al aceluiași articol a fost completat în sensul că și tentativa la această infracțiune se pedepsește.

Prezenta propunere legislativă are ca obiect, în primul rând, instituirea a două infracțiuni ce pot fi săvârșite de membrii Guvernului în exercițiul funcției lor și, totodată, eliminarea infracțiunii prevăzute la art. 6¹ alin. (1¹).

Noul alineat (1¹) al art. 6¹, introdus prin prezenta propunere legislativă, reglementează două infracțiuni noi, având ca subiect activ un membru al Guvernului, sancționate cu pedeapsa închisorii de la 6 luni la 3 ani:

- la litera a), refuzul nejustificat de a prezenta Camerei Deputaților, Senatului sau comisiilor permanente ale acestora, în termen de 30 de zile de la solicitare, informațiile și documentele cerute de acestea în cadrul activității de informare a Parlamentului de către membrii Guvernului;
- la litera b), emiterea de ordine normative sau instrucțiuni cu caracter discriminatoriu pe temei de rasă, etnie, religie, sex, apartenență

politică, avere sau origine socială, de natură a aduce atingere drepturilor omului.

Reglementarea infracțiunii prevăzute la litera a) este necesară deoarece fapta incriminată aici poate avea implicații profund negative asupra bunului mers al activității legislative, întârziind sau împiedicând aducerea la cunoștința membrilor Parlamentului a unor informații ce se pot dovedi uneori esențiale sau chiar indispensabile pentru îndeplinirea rolului acestuia de unică autoritate legiuitoare a țării. Această măsură se impune cu atât mai mult cu cât fluidizarea procesului legislativ și optimizarea cooperării dintre Guvern și Parlament constituie priorități în perioada actuală, declarate ca atare în urma constatării unor multiple deficiențe la acest capitol.

Instituirea infracțiunii prevăzute la litera b) are ca finalitate garantarea respectării, de către membrii Guvernului, a principiului constituțional conform căruia toți cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări (art. 16 alin. (1) și art. 4 alin. (2) din Constituția României). Ca reprezentanți ai autorităților publice, membrii Guvernului emit reglementări cu caracter normativ prin intermediul ordinelor și instrucțiunilor, care ies din sfera actelor normative supuse controlului constituționalității de către Curtea Constituțională, care cuprinde numai legile, ordonanțele și regulamentele Parlamentului (art. 144 din Constituție și art. 2 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale). Există, astfel, posibilitatea instituirii de către membrii Guvernului a unui tratament juridic discriminatoriu față de unele categorii de cetățeni, constituind o gravă atingere adusă drepturilor omului, ce nu poate rămâne nesancționată.

Menținerea infracțiunii prevăzute în actualul alineat (1¹) al art. 6¹ nu se mai justifică, având în vedere că fapta incriminată în acest text, săvârșită de miniștri în exercițiul funcției lor, nu este altceva decât o formă a infracțiunii de trafic de influență, sau, după caz, abuz în serviciu, prevăzute și sancționate în art. 257, respectiv art. 246-248¹ din Codul penal.

Eliminarea se impune și pentru faptul că incriminarea în multiple variante a aceleiași fapte este de natură a crea confuzii asupra încadrării acesteia, atât în faza de urmărire penală, cât și în faza de judecată.

În al doilea rând, prezenta propunere legislativă introduce un articol nou, art. 13¹, prin care se elimină posibilitatea desfășurării de activități paralele – la Parlament, conform art. 10-12 din lege, și pe lângă Președinție, conform art. 13 – de cercetare a unei fapte cu implicații penale săvârșite de către un membru al Guvernului în exercițiul funcției. Această reglementare este necesară deoarece forma actuală a textului Legii nr. 115/1999 permite ca pentru o astfel de faptă să fie sesizate, în vederea cercetării și formulării de propuneri, atât comisia parlamentară – permanentă sau specială – cât și comisia de pe lângă Președintele

României, prevăzută la art. 13 al legii, existând, astfel, posibilitatea ajungerii la soluții contradictorii pentru aceeași situație. Prin forma propusă în art. 13¹, se dă întâietate procedurii parlamentare, în sensul că odată ce raportul comisiei unei Camere a Parlamentului, în legătură cu o faptă penală săvârșită de un membru al Guvernului, a fost înscris pe ordinea de zi a acelei Camere, fapta respectivă nu mai poate face obiectul cercetării de către cealaltă comisie (prevăzută la art. 13), chiar dacă aceasta începuse.

Având în vedere cele prezentate, a fost elaborată propunerea legislativă pentru modificarea unor dispoziții ale Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, pe care o supunem spre dezbatere și adoptare, potrivit procedurii parlamentare.

CORNEL BĂDOIU

NICOLAE GRĂDINARU

IOAN TIMIȘ

DEPUTAȚI – Grupul parlamentar al PSD
(Social-Democrat și Umanist)